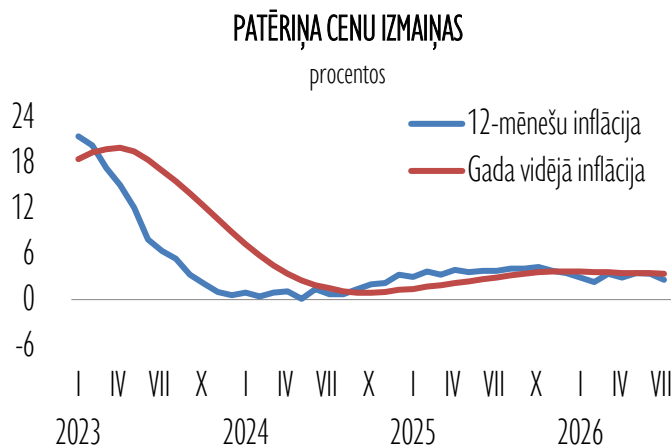

Par patēriņa cenām 2026. gada jūlijā

Jūlijā cenu līmeni būtiski mazināja pārtikas cenu kritums

Jūlijā cenu dinamiku Latvijā galvenokārt noteica straujš pārtikas cenu kritums, sezonālais apģērbu un apavu cenu samazinājums, kā arī zemākas degvielas cenas. Savukārt kopējo cenu kritumu daļēji mazināja pakalpojumu cenu kāpums.

Saskaņā ar jaunākajiem Centrālās statistikas pārvaldes publicētajiem datiem 2026. gada jūlijā, salīdzinot ar jūniju, patēriņa cenu līmenis samazinājās par 0,7 %. Precēm tas samazinājās par 1,3 %, bet pakalpojumiem pieauga par 0,7 %.

Šogad jūlijā cenu kritumu galvenokārt noteica zemākas pārtikas cenas, ko papildus sezonālajiem faktoriem būtiski veicināja samazinātās PVN likmes ieviešana atsevišķām pārtikas produktu grupām, kā arī vasaras sezonas izpārdošanas un zemākas degvielas mēneša vidējās cenas. Savukārt kopējo cenu samazinājumu daļēji mazināja pakalpojumu cenu kāpums, īpaši ceļošanas un atpūtas segmentos. Pārtikas un bezalkoholisko dzērienu cenas jūlijā samazinājās jau ceturto mēnesi pēc kārtas – par 2,0 %, un tas bija straujākais cenu kritums jūlija mēnesī kopš 1999. gada. Zemo cenu grozā iekļauto pārtikas preču cenas jūlijā samazinājās par 3,8 %, bet kopš memoranda noslēgšanas 2025. gada maijā – par 6,1 %. Jūlija cenu kritumu būtiski veicināja gan PVN samazinājums, gan sezonāli zemākas svaigu dārzeņu cenas. Kopumā pārtikas cenu dinamika liecina par pārtikas cenu spiediena mazināšanos un arī par memoranda iniciatīvas pozitīvu ietekmi.

Vienlaikus jūlijā atkal saasinājās spriedze Tuvajos Austrumos, un *Brent* naftas cena mēneša otrajā pusē strauji pieauga. Lai gan jūlija vidējās degvielas cenas Latvijā vēl samazinājās, mēneša gaitā DUS jau bija vērojams būtisks cenu kāpums. Neraugoties uz pēdējo mēnešu cenu kritumu, kopš februāra degvielas cenas Latvijā joprojām ir par aptuveni 13 % augstākas, kopējo patēriņa cenu līmeni palielinot par 0,5 procentpunktiem. Līdz ar to ģeopolitiskā situācija un energoresursu cenu svārstības joprojām saglabājas būtiski inflācijas riska faktori un var turpināt atspoguļoties arī citu preču un pakalpojumu izmaksās.

Preču sektorā lielākā samazinošā ietekme jūlijā bija pārtikas un bezalkoholisko dzērienu cenu kritumam – par 2,0 %, kas kopējo patēriņa cenu līmeni samazināja par 0,5 procentpunktiem. Cenu kritumu būtiski ietekmēja no 1. jūlija samazinātā PVN likme no 21 % līdz 12 % maizei, pienam, mājputnu gaļai un olām. Šo produktu cenu samazinājums kopējo patēriņa cenu līmeni mazināja par aptuveni 0,3 procentpunktiem, un faktiskā ietekme bija tuva iepriekš prognozētajai, liecinot par augstu PVN samazinājuma pārnesei uz patēriņa cenām. Būtiska samazinošā ietekme bija arī cūkgāļas cenu kritumam un sezonāli raksturīgajam svaigu dārzeņu un augļu cenu samazinājumam, savukārt kartupeļu cenas sezonāli pieauga.

Pārtikas produktu cenas pasaulē jūlijā pēc neliela krituma iepriekšējā mēnesī pieauga par 0,6 % un bija par 1,0 % augstākas nekā pirms gada. Cukura, graudaugu un augu eļļu cenas pieauga, savukārt gaļas un piena produktu cenas samazinājās. Visstraujāk jūlijā pieauga cukura cenas, ko galvenokārt noteica bažas par karstā un sausā laika ietekmi uz ražu Eiropas Savienībā un El Niño iespējamo ietekmi uz ražošanu Āzijā, kā arī gaidas par lielāku pieprasījumu pēc bioetanola Brazīlijā. Graudaugu cenas pēc krituma jūnijā atkal pieauga, galvenokārt kviešu cenu kāpuma dēļ, ko veicināja bažas par Melnās jūras reģiona eksporta plūsmu traucējumiem un eksporta infrastruktūras bojājumiem, kā arī karstuma viļņu ietekme uz ražu vairākās nozīmīgās ražotājvalstīs. Augu eļļu cenas turpināja pieaugt un sasniedza augstāko līmeni kopš 2022. gada jūnija, galvenokārt palmu un sojas eļļu sadārdzināšanās dēļ, ko veicināja spēcīgs pieprasījums biodegvielas ražošanai un augstākas naftas cenas. Gaļas cenas jūlijā samazinājās pirmo reizi šogad, cenu kritumam aptverot visas galvenās gaļas grupas, izņemot aitū gaļu.

To galvenokārt noteica lielāks mājputnu un cūkgaļas piedāvājums un vājāks pieprasījums pēc liellopu gaļas Āzijā. Piena produktu cenas turpināja samazināties, galvenokārt krītoties sviesta un piena pulveru cenām lielāka piedāvājuma dēļ, savukārt siera cenas nedaudz pieauga.

Turpinoties vasaras sezonas izpārdošanām, apģērbu un apavu cenas jūlijā samazinājās par 3,7 %, kas kopējo patēriņa cenu līmeni samazināja par 0,2 procentpunktiem. Šogad cenu kritums bija viens no mērenākajiem jūlijā kopš 2003. gada un līdzvērtīgs 2020. gadā vērotajam.

Samazinošu ietekmi jūlijā saglabāja arī degvielas cenu kritumam – par 3,5 %, kas kopējo patēriņa cenu līmeni samazināja par 0,1 procentpunktu. Mēneša vidējās cenas samazinājās gan dīzeļdegvielai, gan benzīnam, straujāk – dīzeļdegvielai. Vienlaikus mēneša gaitā degvielas cenas DUS būtiski pieauga, sekojot straujajam *Brent* naftas cenu kāpumam jūlija otrajā pusē.

Brent naftas vidējā mēneša cena jūlijā, salīdzinot ar jūniju, samazinājās par aptuveni 1,4 %, tomēr mēneša gaitā bija vērojams straujš cenu kāpums, un jūlija beigās cena bija par aptuveni 24 % augstāka nekā jūnija izskaņā. Mēneša sākumā *Brent* cena atradās ap 70–74 ASV dolāriem par barelu, saglabājoties cerībām uz naftas piegāžu normalizēšanos un pieaugot piedāvājumam no Tuvo Austrumu valstīm. Tomēr mēneša otrajā pusē cenas strauji pieauga, atkal saasinoties konfliktam starp ASV un Irānu un pieaugot bažām par piegāžu traucējumiem Hormuza šaurumā un Sarkanajā jūrā. Papildu spiedienu radīja uzbrukumi naftas transporta infrastruktūrai Melnās jūras reģionā un zemāki naftas krājumi ASV. Jūlija beigās *Brent* cena pieauga līdz aptuveni 90 ASV dolāriem par barelu, būtiski pārsniedzot mēneša sākuma līmeni.

Akciju ietekmē cenas jūlijā samazinājās arī ierīcēm, priekšmetiem un izstrādājumiem personiskajai aprūpei – par 3,4 %, kas kopējo patēriņa cenu līmeni samazināja par 0,1 procentpunktu.

Pakalpojumu cenas jūlijā kopumā pieauga par 0,7 %, kas kopējo patēriņa cenu līmeni palielināja par 0,2 procentpunktiem. Lielāko palielinošo ietekmi radīja pasažieru aviopārvadājumu un komplekso atpūtas pakalpojumu cenu kāpums, ko galvenokārt noteica sezonāli augsts pieprasījums vasaras ceļojumu un atvaļinājumu periodā. Savukārt izmitināšanas pakalpojumu cenas otro mēnesi pēc kārtas samazinājās.

Citās preču un pakalpojumu grupās cenu svārstības aizvadītajā mēnesī kopējo cenu līmeni būtiski neietekmēja.

2026. gada jūlijā, salīdzinot ar iepriekšējā gada jūliju, patēriņa cenas pieauga par 2,6 %. Gada vidējā inflācija bija 3,4 %.

Arī turpmāk cenu izmaiņas Latvijā lielā mērā noteiks energoresursu un pārtikas cenu svārstības pasaules tirgos, kā arī ģeopolitiskās norises un pasaules ekonomikas attīstība. Vienlaikus inflāciju Latvijā turpinās ietekmēt regulēto tarifu pārskatīšana un nodokļu izmaiņas, kā arī pieprasījuma puse, ko veicina atalgojuma pieaugums. Jūlijā atjaunotais naftas cenu kāpums un joprojām augstā ģeopolitiskā nenoteiktība saglabā energoresursu cenu pieauguma riskus. Kopumā 2026. gadā vidējā gada inflācija Latvijā varētu būt 3 - 4 % robežās.